3.10.2017
Oikeusministeriö
Budjettineuvos Miika Snellman

OIKEUSMINISTERIÖN LISÄSELVITYS 2018 TALOUSARVIOESITYKSEN YLEISTEN TUOMIOISTUINTEN MÄÄRÄRAHOISTA

Lakivaliokunta pyysi 29.9.2017 oikeusministeriöltä TAE 2018:sta **yleisten tuomioistuinten (käräjäoikeudet, hovioikeudet, KKO) määrärahatilannetta/vähentymistä kuvaavaa lukua**.

Oikeusministeriö vastaa lakivaliokunnan kysymykseen seuraavasti.

Oikeusministeriön 2.10.2017 lakivaliokunnalle lähettämän muistion (Oikeusministeriön lisäselvitykset 2018 talousarvioesityksestä) kohdassa 1 on taulukko TAE 2018:n momentin 25.10.03 niistä määrärahamuutoksista, jotka oikeusministeriö katsoo vaikuttavan tuomioistuinten (ei KKO eikä KHO) toiminnan/lainkäytön laajuuteen v. 2018. Investointimäärärahat ja kilpailukykysäästöt on yliviivattu taulukosta, koska oikeusministeriö katsoo, että ne eivät vaikuta v. 2018 tuomioistuinten lainkäytön laajuuteen. Taulukko on seuraava.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
~~Aineistopankkihankkeen (AIPA) istuntosali-infra~~	~~1 000~~
Eurooppalaisen patenttijärjestelmän jäsenmaksu	200
~~Hallintotuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaationhallintajärjestelmähanke (HAIPA) (v. 2017 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)~~	~~-5 680~~
~~Hallintotuomioistuinten toiminnanohjaus- ja dokumentaationhallintajärjestelmähanke (HAIPA) (v. 2018 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)~~	~~3 713~~
Maksukyvyttömyysrekisterin kehittäminen (siirto momentille 25.01.05)	-70
Rangaistusmääräysten käyttöalan laajentaminen	-1 750
~~Syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten aineistopankki (AIPA) (v. 2017 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)~~	~~-3 100~~
Turvapaikanhakijoiden oikeusturva	1 580
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-143
Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-74
~~Lomarahojen alentaminen (Kiky)~~	~~-49~~
~~Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)~~	~~-114~~
Sisäinen turvallisuus ja oikeudenhoito (HO 2015)	-9
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-1 183
Toimintamenosäästö (HO 2015)	-180
~~Työajan pidentäminen (Kiky)~~	~~-208~~
~~Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)~~	~~-306~~

	Vuokrien indeksikorotus	104
	Vuokrien indeksikorotusta vastaava säästö	-81
	Yhteensä	-1 606 ~~-6 350~~

Näiden muutosten, kun yliviivattuja muutoksia ei oteta tarkastelussa huomioon, vaikutus lainkäytön laajuuteen on -1,606 milj. euroa. Tämä kohdistuu yleisten ja hallintotuomioistuinten sektoreille[1] seuraavasti:

- Eurooppalaisen patenttijärjestelmän jäsenmaksu; lisäystä 200 000 euroa; kohdistuu markkinaoikeudelle eli hallintotuomioistuinten sektorille.
- Rangaistusmääräysten käyttöalan laajentaminen; vähennystä -1,750 milj. euroa; kohdistuu yleisten tuomioistuinten sektorille
- Turvapaikanhakijoiden oikeusturva; lisäystä 1,580 milj. euroa; kohdistuu hallintotuomioistuimille
- Vuokrien indeksikorotus, lisäystä 104 000 euroa ja vuokrien indeksikorotusta vastaava säästö, vähennystä 81 000 euroa, näiden kohdistumista voidaan arvioida vuoden 2016 toimitilamenojen suhteessa. Hallintotuomioistuinten sektorin (hallinto-oikeudet, markkinaoikeus, vakuutusoikeus) vuoden 2016 toimitilamenot olivat 4,368 milj. euroa ja yleisten tuomioistuinten sektorin (hovioikeudet, käräjäoikeudet ja myös työtuomioistuin) toimitilamenot olivat 25,863 milj. euroa v. 2016. Yleisten tuomioistuinten osuus toimitilamenoista oli 86 %, joka on momentin 25.10.03 vuokrien indeksikorotusmuutoksesta (lisäykset ja vähennykset yhteensä +23 000 euroa) +20 000 euroa. Hallintotuomioistuinten osuudeksi jää 3 000 euroa.
- Loput -1,606 miljoonan euron määrärahamuutoksesta eli -1,659 milj. euroa voidaan kohdistaa tuomioistuinsektoreille sektoreiden TAE 2018:n selvitysosassa olevien määrärahojen (yleiset tuomioistuimet 171,625 milj. euroa ja hallintotuomioistuimet 53,902 milj. euroa[2]) suhteessa. Näin laskettuna yleisten tuomioistuinten osuus muista määrärahamuutoksista on 76 %, joka on -1,261 milj. euroa -1,659 miljoonasta eurosta, jolloin hallintotuomioistuinten osuudeksi jää -0,398 milj. euroa.

Tämän arvion perusteella yleisten tuomioistuinten osuus lainkäytön laajuuteen vaikuttavista momentin 25.10.03 määrärahamuutoksista on -2,991 milj. euroa[3] ja hallintotuomioistuinten osuus on +1,385 milj. euroa[4].

Korkeimman oikeuden momentin 25.10.01 määrärahamuutokset, kun kilpailukykysäästöjä ei oteta huomioon, ovat -0,067 milj. euroa.

Korkeimman hallinto-oikeuden momentin 25.10.02 määrärahamuutokset, kun kilpailukykysäästöjä ei oteta huomioon, ovat +0,818 milj. euroa.

Yhteenveto. Vastauksena lakivaliokunnan kysymykseen oikeusministeriö toteaa, että yleisten tuomioistuinten (Korkein oikeus, hovioikeudet, käräjäoikeudet, työtuomioistuin) lainkäytön laajuuteen vaikuttavat määrärahavähennykset ovat momenteilla 25.10.01 ja 25.10.03 yhteensä -3,058 milj. euroa[5].

[1] koska momentti 25.10.03 ei koske korkeinta oikeutta eikä korkeinta hallinto-oikeutta, eivät ne ole mukana tässä tarkastelussa

[2] näiden määrärahojen lisäksi käytössä on tietohallinto- ja muita menoja 24,620 milj. euroa, mutta niiden mukaanotto säästöjen kohdistumisen arvioinnissa ei ole tarpeen

[3] (-1,750+0,020-1,261) milj. euroa = -2,991 milj. euroa

[4] (0,200 + 1,580 + 0,003 – 0,398) milj. euroa = +1,385 milj. euroa

[5] (-2,991 -0,067) milj. euroa = -3,058 milj. euroa